

Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

του Δρα Art Lindsley*
Διακεκριμένου Μέλους του ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ C. S. LEWIS

Μετάφραση: Δρ Γιούλικα Κ. Masry**

ΜΕΡΟΣ Α

Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ ΚΑΙ Ο ΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ

~Η αγάπη ακονίζεται μόνο μέσα στην κοινότητα~

«...και ας φροντίζωμεν περί αλλήλων, παρακινούντες εις αγάπην και εις καλά έργα· μη αφίνοντες το να συνερχώμεθα ομού, καθώς είναι συνήθεια εις τινας, αλλά προτρέποντες αλλήλους...» (Εβρ. 10/24-25).

Άκουσα την ιστορία ενός νεαρού που ήταν τόσο βέβαιος ότι καθοδηγείτο απευθείας από το Άγιο Πνεύμα που είπε: «Δεν χρειάζομαι πια την Αγία Γραφή. Παίρνω τη δική μου οδηγία κατευθείαν από το Θεό». Παρόμοια κάποιοι λένε, «Δεν χρειάζομαι τους άλλους. Το μόνο που χρειάζομαι είναι η προσωπική μου σχέση με τον Ιησού Χριστό». Άλλοι πάλι ισχυρίζονται: «Δεν χρειάζομαι την εκκλησία. Το μόνο που χρειάζομαι είναι μερικοί πνευματικοί φίλοι με τους οποίους να συγχρωτίζομαι». Η δική μου όμως άποψη είναι ότι η αγάπη ακονίζεται μόνο μέσα στην κοινότητα και αυτό σχεδόν πάντοτε σημαίνει μια συγκεκριμένη τοπική εκκλησία.

Παρόλο που η αγάπη μας για τους άλλους μπορεί να αυξάνει σε δύναμη όταν είμαστε μόνοι με τον Κύριο, αυτή η αγάπη ουδέποτε εκφράζεται ή ακονίζεται έξω από την κοινότητα με άλλους πιστούς. Η ελληνική λέξη η οποία εκφράζει την ενέργεια του

* Το «ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ C. S. LEWIS: Μαθητεία Καρδιάς και Νοῦ» (C. S. LEWIS INSTITUTE: *Discipleship of Heart and Mind*), του οποίου ο συγγραφέας του άρθρου είναι Διακεκριμένο Μέλος, έχει τα συγγραφικά δικαιώματα αυτού του κειμένου αλλά παραχωρεί την άδεια αναπαραγωγής του —από το περιοδικό του Ινστιτούτου *Knowing and Doing*, Τεύχος Άνοιξης 2005— για προσωπική και εκκλησιαστική χρήση. Σκοπός του Ινστιτούτου είναι να προωθήσει τη μαθητεία στην έκφραση, υποστήριξη και έμπρακτη ζωή της χριστιανικής πίστης στον ιδιωτικό ή δημόσιο βίο. Ο Dr. Art Lindsley, ο οποίος είναι μέλος του Ινστιτούτου από το 1987, έχει ένα πρώτο πανεπιστημιακό πτυχίο στη Χημεία από το Πανεπιστήμιο Seattle Pacific, ένα Master Θεολογίας από το Θεολογικό Σεμινάριο του Pittsburgh και ένα διδακτορικό, και αυτό στη Θεολογία, από το Πανεπιστήμιο του Pittsburgh. Επίσης έχει γράψει το βιβλίο «Αληθινή Αλήθεια: Η Υποστήριξη της Απόλυτης Αλήθειας σε Έναν Κόσμο Σχετικότητας» (True Truth: Defending Absolute Truth in a Relativistic World, IVP, Απρίλ. 2004) και μαζί με τους R. C. Sproul και John Gestner το βιβλίο «Κλασική Απολογητική» (Classical Apologetics). Τέλος, πριν ξεκινήσει τη συνεργασία του με το ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ C. S. LEWIS, ο Dr. Art Lindsley ήταν Διευθυντής των Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του έργου των Ligonier (Ligonier Valley Study Center) και Εκπαιδευτής Προσωπικού του Συνασπισμού Χριστιανικής Εξάπλωσης (Coalition for Christian Outreach) στο Pittsburgh.

** Η Δρ Γιούλικα Κ. Masry είναι νομικός του Πανεπιστημίου Αθηνών, διδάκτωρ πολιτικής θεωρίας και ψυχολογίας του Πανεπιστημίου του Chapel Hill της North Carolina των ΗΠΑ, συγγραφέας και μεταφράστρια πολλών κειμένων σε διάφορες γλώσσες.

«ακονίζω» ή «διεγείρω» είναι «παροξυσμός» που κάποιες φορές μάλιστα χρησιμοποιείται και στην αγγλική γλώσσα (paroxysm) με την έννοια του «προκαλώ», «εξοργίζω», «ερεθίζω» ή «κεντρίζω», δηλαδή την έννοια ενός έντονου συναισθήματος που έχει σχεδόν πάντοτε αρνητική χροιά. Για παράδειγμα, όταν ο απόστολος Παύλος είδε την πόλη των Αθηνών να είναι γεμάτη από είδωλα (*Πράξ. 17/16*), το πνεύμα μέσα του ταράχτηκε έντονα ή προκλήθηκε («*το πνεύμα αυτού παρωξύνετο εν αυτώ*»). Αυτό ήταν μια έντονη αντίδραση του αποστόλου στην ειδωλολατρία στη θέα τόσων πολλών ειδώλων γύρω του. Επειδή λοιπόν ο Παύλος είδε το βαθμό της ειδωλολατρίας, κάτι κεντρίστηκε μέσα του και μίλησε με τον τρόπο που μίλησε. Στο κείμενο όμως που μας απασχολεί εδώ, την προς Εβραίους επιστολή (*10/19-25*), το ότι η κοινότητα «διεγείρει» ή «ακονίζει» την αγάπη είναι κάτι που πρέπει να θεωρηθεί από θετικής πλευράς. Η ύπαρξη της κοινότητας «ακονίζει» ή «διεγείρει» την αγάπη και τα καλά έργα με κάθε είδους μέσα και τρόπους. Χωρίς την κοινότητα των πιστών (δηλ. την εκκλησία), η αγάπη και τα καλά έργα δεν «ακονίζονται» ή «διεγείρονται». Μάλιστα δε η αγάπη είναι αδύνατη σε συνθήκες απομόνωσης. Η αγάπη απαιτεί την ύπαρξη του άλλου: του Θεού ή των εν Χριστώ αδελφών μας.

Γιατί λοιπόν τόσοι άνθρωποι νομίζουν ότι μπορούν να τα καταφέρουν στην απομόνωση; Υποθέτω πως ένας απ' τους κύριους λόγους είναι ότι ζούμε σε μια κοινωνία η οποία εκτιμά υπερβολικά την αυτονομία και την ανεξαρτησία. Ένας άγγλος ποιμένας που πήγε στην Αμερική είδε στο Νιου Ίνγκλαντ μια επιγραφή που έλεγε: «Δεν υπηρετούμε κανέναν κυρίαρχο σ' αυτό τον τόπο». Απόρησε λοιπόν για το πώς θα μιλούσε για τον Κύριο Ιησού Χριστό και την κυριαρχία του Θεού σε μια κοινωνία που ως επί το πλείστον εκτιμά την ανεξαρτησία. Παρόλα αυτά, το συνηθέστερο παράπονο των Αμερικανών γονιών για τα παιδιά τους είναι ότι είναι *υπερβολικά ανεξάρτητα*. Πραγματικά, πολλοί άνθρωποι παίρνουν αυτή τη θέση, «Δεν σε χρειάζομαι», «Δεν χρειάζομαι κανέναν». Για ορισμένους η αυτάρκεια είναι η μεγαλύτερη απ' όλες τις αρετές. Τι γίνεται όμως στην πράξη; Χρειαζόμαστε τους άλλους; Μας χρειάζονται οι άλλοι; Τι συμβαίνει όταν ζούμε στην απομόνωση;

Για ποιο λόγο χρειαζόμαστε την κοινότητα;

«Όταν ζούμε τη ζωή μας στην απομόνωση, εκείνο που εμείς έχουμε δεν είναι προσιτό στους άλλους κι εκείνο που μας λείπει, δεν μπορούμε να το προμηθευτούμε», έγραψε ο Πατέρας της Εκκλησίας Μέγας Βασίλειος. Όταν ζούμε τη ζωή μας ανεξάρτητα απ' τους άλλους, οι άλλοι στερούνται, γιατί δεν μπορούν να επωφεληθούν από τα δικά μας χαρίσματα. Εκείνο που εμείς έχουμε, δεν τους είναι διαθέσιμο. Αλλά κι εμείς στερούμαστε επειδή, όταν μας λείπει κάτι, δεν μπορούμε να το πάρουμε απ' τους άλλους, αφού τα χαρίσματά τους δεν είναι διαθέσιμα σ' εμάς.

Έχουμε πάντα ανάγκη ο ένας τον άλλο. Ο C. S. Lewis γράφει, «ο άνθρωπος δεν είναι παρά μια πελώρια ανάγκη». Εντούτοις, συχνά περνάμε ένα μεγάλο κομμάτι της ζωής μας αρνούμενοι αυτή την «πελώρια ανάγκη» και σ' αυτό συντελεί και η κουλτούρα μας η οποία μας τυφλώνει. Κάποτε είδα ένα ξένο έργο με τον τίτλο «La Strada» στο οποίο ο Άντονι Κούνιν έπαιζε ένα σκληρόκαρδο ηθοποιό τσίρκου. Μια νεαρή κοπέλα ένιωθε να ενδιαφέρεται γι' αυτόν και τελικά έφυγαν κι οι δύο απ' το τσίρκο και προσπαθούσαν να βγάλουν τα προς το ζην γυρίζοντας από πόλη σε πόλη. Εκείνος της φερόταν άκαρδα, αλλά εκείνη υπέμενε γιατί τον αγαπούσε. Ύστερα από ένα διάστημα τη

βαρέθηκε και μια μέρα την παράτησε στην άκρη του δρόμου ενώ εκείνη ήταν κοιμισμένη. Όταν η κοπέλα ξύπνησε, ένιωσε κυριολεκτικά παντέρημη. Άρχισε να ταξιδεύει από πόλη σε πόλη και να ζει μια μοναχική ζωή. Προς το τέλος του έργου εκείνος προσπαθεί να την ξαναβρεί και πηγαίνει στην πόλη που ζούσε όπου όμως μαθαίνει ότι εκείνη είχε πεθάνει. Ακούει τα όσα λέγονται για τη βαθιά της θλίψη και στο τέλος του έργου αρχίζει να μιλάει μόνος του και να επαναλαμβάνει: «Δεν χρειάζομαι κανέναν», κάτι που λέει ακόμα κι όταν στρέφει το βλέμμα του προς τον Ουρανό. Έπειτα αναλύεται σε δάκρυα. Τελικά, ο άνθρωπος αυτός είχε περισσότερες ανάγκες απ' ό,τι νόμιζε. Στην Αγία Γραφή υπάρχει ένα σημείο που μιλάει γι' αυτήν ακριβώς την ανάγκη του ανθρώπου.

Πρόκειται για το κλασικό κείμενο που αναφέρεται στο «Σώμα του Χριστού» (*Α Κοριν. κεφ. 12*). Το κείμενο αυτό πραγματεύεται δύο λανθασμένες πεποιθήσεις: *Πρώτον*, το «Εμένα δεν με χρειάζεται κανείς» και *δεύτερον*, το «Εγώ δεν χρειάζομαι κανέναν».

Εμένα δεν με χρειάζεται κανείς. Ο απόστολος Παύλος λέει πως ακόμα κι αν είσαι ένα όχι και τόσο σημαντικό μέλος του σώματος, όπως θα ήθελες να είσαι, ακόμα κι αν εσύ νομίζεις πως δεν είσαι απαραίτητος, σφάλλεις. Όλα τα μέλη του σώματος είναι απαραίτητα —και χρειάζεται να λειτουργούν σωστά— προκειμένου να είναι υγιές το σώμα. Ίσως θα ήθελες να είσαι το χέρι, αλλά είσαι το πόδι. Σημαίνει άραγε αυτό ότι δεν μετράς; Ο απόστολος Παύλος απαντά και λέει: «Εάν είπη ο πους, Επειδή δεν είμαι χειρ, δεν είμαι εκ του σώματος· διά τούτο τάχα δεν είναι εκ του σώματος; Και αν είπη το ωτίον, Επειδή δεν είμαι οφθαλμός, δεν είμαι εκ του σώματος· διά τούτο δεν είναι τάχα εκ του σώματος; Εάν όλον το σώμα ήναι οφθαλμός, πού η ακοή; Εάν όλον ακοή, πού η όσφρησις; Αλλά τώρα ο Θεός έθεσε τα μέλη εν έκαστον αυτών εις το σώμα, καθώς ηθέλησεν» (*Α Κοριν. 12/15-18*). Κάποτε, όταν έκανα μια ομιλία σε μια ομάδα ανύπαντρων, συνάντησα μια νεαρή κοπέλα που ήταν πεπεισμένη πως δεν είχε τίποτε να προσφέρει σε κανέναν. Της θύμισα τις αρχές της Αγίας Γραφής ότι ο *κάθε άνθρωπος έχει ένα χάρισμα και γι' αυτό είναι απαραίτητος*. Της έκανα διάφορες ερωτήσεις για τον εαυτό της και στη συνέχεια της υπέδειξα τρόπους με τους οποίους θα μπορούσε να συμβάλει στη ζωή των άλλων. Δεν είμαι σίγουρος ότι την έπεισα. Αλλά είναι αναγκαίο να το γνωρίζουμε αυτό. Είσαι ένα σημαντικό και απαραίτητο μέλος του σώματος του Χριστού το οποίο δεν θα αναπτυχθεί χωρίς τη συμβολή των δικών σου χαρισμάτων. Ακόμα κι αν ο ρόλος που σου έχει ανατεθεί δεν είναι πολύ σημαντικός, οι άλλοι θα νιώσουν την απουσία της συμβολής σου και θα υστερήσουν κατά το μέτρο αυτό.

Εγώ δεν χρειάζομαι κανέναν. Στην άλλη πλευρά του νομίσματος υπάρχουν εκείνοι οι οποίοι, στην απόλυτη αυτάρκεια και αλαζονεία τους, νομίζουν ότι είναι ανώτεροι απ' τους άλλους και δεν έχουν ανάγκη κανέναν. Ο απόστολος Παύλος γράφει: «Και δεν δύναται ο οφθαλμός να είπη προς την χείρα, Δεν έχω χρείαν σου· Ει πάλιν η κεφαλή προς τους πόδας, Δεν έχω χρείαν υμών. Αλλά πολύ περισσότερο τα μέλη του σώματος τα οποία φαίνονται ότι είναι ασθενέστερα, ταύτα είναι αναγκαία» (*Α Κοριν. 12/21-23*). Είναι εύκολο να θεωρεί κανείς τον άλλο κατώτερο του εξαιτίας της μόρφωσης, της θέσης του, του φύλου, της φυλής, του κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου του ή της εμφάνισής του. Η Αγία Γραφή καταδικάζει αυτού του είδους την ανωτερότητα.

Όλοι μας έχουμε ανάγκες και είναι απαραίτητο να είμαστε ανοιχτοί στην πιθανότητα ότι κάποιος τελείως διαφορετικός από μας μπορεί να ικανοποιήσει τη δική μας ανάγκη.

«*Εμένα δεν μου χρειάζεται η εκκλησία. Το μόνο που χρειάζομαι είναι η χριστιανική ομαδούλα μου*». Αυτός ο ισχυρισμός ακούγεται πολύ συχνά, ιδίως από φοιτητές, μαθητές ή τους ανύπαντρους. Συχνά οι άνθρωποι αυτοί απλά αντιδρούν στις ελλείψεις των εκκλησιών τις οποίες έχουν γνωρίσει στο παρελθόν και αυτό πρέπει να το σεβαστεί κανείς και να έχει τη σχετική κατανόηση. Μερικές φορές οι άνθρωποι φεύγουν απ' τις εκκλησίες τους όχι γιατί έχασαν την πίστη τους, αλλά ακριβώς προκειμένου να τη διατηρήσουν. Ένας ποιμένας εκκλησίας από τη Νέα Ζηλανδία, ο Άλαν Τζέμισον (Alan Jamieson), έχει γράψει ένα βιβλίο πάνω σ' αυτό με τον τίτλο *Πίστη Εκτός Εκκλησίας (A Churchless Faith)*. Αναφέρει ότι πάνω από τα 9/10 των ατόμων από τα οποία πήρε συνέντευξη (και τα οποία δεν πηγαίνουν σε εκκλησία) είχαν προηγουμένως ηγετικές θέσεις στην εκκλησία τους —δάσκαλοι Κυριακού σχολείου, διάκονοι, πρεσβύτεροι κλπ. Περίπου 40% απ' αυτούς είχαν διακονίες πλήρους απασχόλησης. Πολλοί είπαν ότι δεν έφυγαν από τις εκκλησίες τους επειδή έχασαν την πίστη τους, αλλά επειδή ήθελαν να τη διατηρήσουν. Όταν ρίχνει κανείς το βλέμμα του σε μερικές απ' τις εκκλησίες στις οποίες κυριαρχεί η ξηρασία —έλλειψη δύναμης και ζωτικότητας— δεν είναι αξιοπερίεργο που αυτό πραγματικά συμβαίνει. Το φαινόμενο δεν περιορίζεται μόνο στις αμερικανικές εκκλησίες. Ο Ντεϊβιντ Μπάρετ (David Barrett), συγγραφέας της *Εγκυκλοπαίδειας του Παγκόσμιου Χριστιανισμού (World Christian Encyclopedia)*, υπολογίζει ότι υπάρχουν 112 εκατομμύρια χριστιανών σε όλο τον κόσμο οι οποίοι δεν πηγαίνουν σε εκκλησία (δηλαδή ένα 5% του συνόλου το οποίο θεωρεί τον εαυτό του χριστιανό). Ο Ρέιμοντ Μπράουν (Raymond Brown) γράφει γι' αυτούς που δεν εκκλησιάζονται:

«Αυτό συμβαίνει επειδή ορισμένοι άνθρωποι δεν έχουν βρει μέσα στις εκκλησίες μας τη ζεστασιά, τη φροντίδα και το ενδιαφέρον που έλπιζαν ότι θα βρουν εκεί και, αντί για τις οργανωμένες εκκλησίες, κατέφυγαν σε θρησκευτικές ομαδούλες και κατ' οίκον εκκλησίες, μερικές από τις οποίες είναι περισσότερο ζωντανές όσον αφορά τις στενότερες διαπροσωπικές σχέσεις και τη δέσμευση να συνέρχονται σε κοινή λατρεία του Θεού.

Ο Καλβίνος σχολιάζει ως εξής την τάση να εγκαταλείπει κανείς την επίσημη εκκλησία:

«Υπάρχει τέτοια οργή στην καρδιά όλων αυτών των ανθρώπων που, αν μπορούσαν, ευχαρίστως θα άνοιγε ο καθένας τη δική του εκκλησία... Αυτή λοιπόν η προειδοποίηση είναι απαραίτητη για όλους μας, δηλαδή να μην ξεχνάμε να αγαπάμε μάλλον παρά να μισούμε και να μη χωριζόμαστε από όλους εκείνους...τους οποίους έχει ενώσει η κοινή πίστη.

Και ο γερμανός θεολόγος Άντολφ Χάρνακ (Adolf Harnack) επίσης εκφράζει τη γνώμη του για την αιτία που κάνει μερικούς να εγκαταλείπουν την οργανωμένη εκκλησία:

«Στην αρχή, και φυσικά πάντοτε, υπήρχαν κάποιοι που νόμιζαν ότι μπορούσε κανείς να εξασφαλίσει για τον εαυτό του το άγιο περιεχόμενο και τις ευλογίες του χριστιανισμού με τον ίδιο τρόπο που αυτό γινόταν με τη θεά Ίσιδα και τη «Μεγάλη Μητέρα» —κι έπειτα να πορευτεί μόνος του. Ή και στις περιπτώσεις ακόμα που οι άνθρωποι δεν ήταν τόσο

κοντόφθαλμοι, η επιπολαιότητα, η τεμπελιά και η βαριεστιμάρα συχνά αποτελούσαν ικανή δικαιολογία για να απομακρυνθεί κανείς από την κοινωνία των πιστών. Μια αλαζονική αίσθηση υπεροχής και η ψευδαίσθηση ότι μπορεί κάποιος να μην έχει ανάγκη την κοινότητα αποτελούσαν επίσης τη βάση της αποχώρησης πολλών από την κοινή λατρεία. Αρκετοί ακόμα έφευγαν εξαιτίας του φόβου των αρχών και ο λόγος που απέφευγαν την εκκλησία ήταν για να μην αναγνωριστούν ως πιστοί χριστιανοί».

Η ελληνική λέξη για τη χριστιανική συνάθροιση είναι «επισυναγωγή». Το «επί» επιτείνει την έννοια της συνάθροισης και της προσδίδει την έννοια του «επιπροσθέτως». Η λέξη αυτή μπορεί να φανερώνει ότι, αρχικά, οι πρώτοι χριστιανοί λάτρευαν το Θεό στην εβραϊκή συναγωγή και αργότερα, *επιπροσθέτως*, και σε χριστιανικές συναθροίσεις όπως ήταν οι κατ' οίκον εκκλησίες. Δεν είναι όμως βέβαιο ότι αυτό είναι και το νόημα που ήθελε να αποδώσει το κείμενο. Μπορεί το «επί» να είναι απλά μια ενθάρρυνση στους πιστούς να μην παραλείπουν να συναθροίζονται σε εκκλησίες, όπως πράγματι έκαναν πολλοί.

Βεβαίως, στην Καινή Διαθήκη οι κατ' οίκον εκκλησίες ήταν πολύ μικρές ομαδούλες οι οποίες λειτουργούσαν ως τοπικές εκκλησίες. Ωστόσο, είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι δεν αποκόπτονταν από άλλες εκκλησίες ή από την Παγκόσμια Εκκλησία. Στη σημερινή εποχή το πρόβλημα που οι μικρές ομαδούλες έχουν σε σχέση με την επίσημη εκκλησία είναι προφανές και αυτό αναφορικά με πολλούς τομείς: Συχνά οι ομαδούλες αυτές είναι ηλικιακά ομοειδείς, έτσι που οι μεγαλύτεροι και σοφότεροι πιστοί στην ουσία να αποκλείονται. Επίσης συχνά δεν υπάρχει σ' αυτές τις μικρές ομάδες η συνειδητοποίηση ότι η εν Χριστώ ζωή απαιτεί διδαχή και διδασκαλία *εις βάθος λατρεία* η οποία να εξασφαλίζει ότι οι καρδιές μας απευθύνονται στον Κύριο σύμφωνα με τις *Βιβλικές αρχές*: προσέγγιση των μη πιστών διά του λόγου, δηλαδή *ευαγγελισμό· έμπρακτη εφαρμογή* του χριστιανισμού, δηλαδή *υπηρεσία* προς τους άλλους όσον αφορά τις φυσικές, ψυχικές και πνευματικές τους ανάγκες: το *Βάπτισμα* και το *Δείπνο του Κυρίου*· και τέλος *αρχές και εξουσίες*, (πρεσβυτέριο και διακόνους), όπως ορίζει ο Λόγος του Θεού. Αν ένα ή περισσότερα απ' αυτά τα στοιχεία απουσιάζει, οι άνθρωποι που είναι μέλη αυτής της κοινωνίας των πιστών γίνονται φτωχότεροι ως προς αυτά.

Φυσικά, μπορεί να βρεθούμε μπροστά σε πολύ μεγάλο πρόβλημα όταν καταπαιστούμε με την ανεπάρκεια και πτώση συγκεκριμένων εκκλησιών. Όταν συγκρίνουμε την ιδεατή εκκλησία της Καινής Διαθήκης με την πραγματικότητα της κάθε εκκλησίας, θα υπάρξουν αναμφισβήτητα πάμπολλοι λόγοι για απογοήτευση. Ένας συγγραφέας είπε ότι η εκκλησία είναι σαν την Κιβωτό του Νώε: «Αν δεν υπήρχε ο κατακλυσμός *απέξω*, δεν θα μπορούσες να αντέξεις την κακοσμία *μέσα*». Ο Μαρτίνος Λούθηρος, παλιά, στα χρόνια της Μεταρρύθμισης, ήταν πλήρως ενήμερος των μεγάλων ατελειών των επί μέρους εκκλησιών στον κύκλο του. Και είπε: «Αντίο σ' εκείνους που επιθυμούν μια τελείως αγνή και εξαγνισμένη εκκλησία. Κάτι τέτοιο απλά ισοδυναμεί με το να μην επιθυμούν να έχουν καμία εκκλησία». Αυτού του είδους η προσδοκία για μια *τέλεια εκκλησία* αποτελεί εμπόδιο για την ανάδειξη των δυνατοτήτων που μπορεί να έχουμε στη διάθεσή μας για τη δημιουργία *πραγματικά καλών* αλλά όχι *τέλειων* εκκλησιών.

Αν δεν ενταχθούμε σε συγκεκριμένο σώμα πιστών χριστιανών, δεν θα μπορέσουμε ποτέ να αποκτήσουμε μια εις βάθος κοινωνία με άλλους. Το πρόβλημα αυτό του ιδεαλισμού και της τελειοθηρίας εμφανίζεται συχνά στη ζωή των ανθρώπων. Έχω

επισημάνει το μοντέλο αυτής της τάσης. Αρχικά ένα άτομο ή ζευγάρι αποφασίζει να πάει σε μια εκκλησία επειδή πιστεύει ότι ο ποιμένας, η λατρεία, η κοινωνία με τους άλλους πιστούς, κλπ. είναι εξαιρετική. Συνιστούν μάλιστα πολύ θερμά την εκκλησία αυτή και σε άλλους. Μετά όμως από μερικά χρόνια (ή μήνες) αρχίζουν να νιώθουν ανικανοποίητοι από το κήρυγμα, τον ποιμένα, την ηγεσία της εκκλησίας, τα μέλη της, τον τρόπο λατρείας ή κάποιο άλλο πράγμα. Φεύγουν και μετακομίζουν σε άλλη εκκλησία όπου ο κύκλος επαναλαμβάνεται. Και πάλι νομίζουν ότι έχουν βρει την τέλεια εκκλησία! Αλλά όχι. Ύστερα από λίγον καιρό ούτε αυτή είναι η τέλεια... Έτσι ή γυρίζουν από εκκλησία σε εκκλησία για όλη τους τη ζωή ή απλά παραιτούνται. Με αυτό βέβαια δεν εννοώ ότι πρέπει κανείς πάντοτε να μένει στην ίδια εκκλησία και ποτέ να μην αλλάζει. Αν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να φύγετε από μια εκκλησία, οπωσδήποτε να φύγετε. Να συνειδητοποιήσετε όμως ότι, αν δεν ενταχθείτε ποτέ σε ένα συγκεκριμένο σώμα πιστών και δεν συνεχίσετε παρόλα τα εμπόδια, αν δεν επιμείνετε στο να αγαπάτε κι όταν ακόμα αυτό είναι οδυνηρό, δεν θα αναπτύξετε ποτέ βαθιές σχέσεις στην κοινωνία των πιστών. Υπάρχουν περιπτώσεις που είναι απαραίτητο να συγχωρήσουμε, να συμφιλιωθούμε ή να υποχωρήσουμε —όσο κι αν πονάει αυτό. Η πραγματική κοινότητα απαιτεί να συνεχίσουμε να αγαπάμε παρά τις δυσκολίες που παρουσιάζουν τα άτομα τα οποία πραγματικά δεν είναι αξιαγάπητα. Πολλές φορές είναι αυτό ακριβώς το «ακόνισμα» που χρειάζεται η αγάπη, αντί να φεύγουμε και να απομακρυνόμαστε απ' τους άλλους.

Πάνω απ' όλα όμως η κοινωνία των πιστών είναι απαραίτητη (για σας όπως και για μένα) γιατί μ' αυτό τον τρόπο «ακονίζεται» η ικανότητά μας για αγάπη. Χρειάζεται να ενθαρρύνετε τους άλλους να αγαπούν μ' αυτό τον τρόπο και χρειάζεστε τους άλλους να ενθαρρύνουν εσάς για το ίδιο ζήτημα. Χρειάζεται να δίνετε στους άλλους τα δώρα που σας χάρισε ο Θεός και να εισπράττετε απ' τους άλλους τα δώρα που ο Θεός χάρισε σ' εκείνους. Δεν είστε παρά «μια πελώρια ανάγκη» και χρειάζεται ν' αποφεύγετε τις ακρότητες του τύπου «Εμένα δεν με χρειάζεται κανείς» ή «Εγώ δεν χρειάζομαι κανέναν». Όπου αυτό είναι δυνατό, να κοιτάξετε να βρείτε μια εκκλησία η οποία να κηρύττει το Λόγο του Θεού και να είναι εδραιωμένη στο ευαγγέλιο! Όλοι μας έχουμε ανάγκη από διδασκαλία, λατρεία, κοινωνία και την έκφραση της πίστης μας —με τον ευαγγελισμό και με το έργο του Θεού. Και τα δύο είναι απαραίτητα: τόσο το Βάπτισμα και το Δείπνο του Κυρίου όσο και η δομή η οποία θα σας κεντρίξει διαρκώς να αγαπάτε και να κάνετε καλά έργα. Μην παραμελείτε λοιπόν το να «συνέρχεσθε ομού» που συνιστά ο απόστολος Παύλος στην προς Εβραίους επιστολή (κεφ. 10 / 24-25).

ΜΕΡΟΣ Β

ΤΙ ΕΙΔΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ

Στο πρώτο μέρος αναπτύξαμε ότι ως πιστοί έχουμε ανάγκη τη χριστιανική κοινωνία και αναφερθήκαμε στο δέκατο κεφάλαιο της προς Εβραίους επιστολής (24-25) που λέει:

«...και ας φροντίζωμεν περί αλλήλων, παρακινούντες εις αγάπην και εις καλά έργα· μη αφήνοντες το να συνερχώμεθα ομού, καθώς είναι συνήθεια εις τινας, αλλά προτρύποντες αλλήλους· και τοσοῦτω μάλλον ὅσον βλέπετε πλησιάζουσιν την ημεραν».

Προβάλαμε το επιχείρημα ότι η αγάπη ποτέ δεν «ακονίζεται» (ενθαρρύνεται, τρέφεται, παρακινείται) έξω από την κοινότητα. Στη συνέχεια θα εξετάσουμε τις ιδιότητες που είναι απαραίτητο να έχει η κάθε κοινωνία των πιστών, η κάθε εκκλησία.

Ένα από τα πράγματα που είναι απαραίτητο να κάνουμε είναι η *συμφιλίωση*. Καλούμαστε να είμαστε εργάτες της συμφιλίωσης. Για να μπορέσουμε να δώσουμε στον κόσμο το μήνυμα της συμφιλίωσης του ανθρώπου με το Θεό, πρέπει εμείς οι ίδιοι να είμαστε συμφιλιωμένοι μέσα στη χριστιανική μας κοινωνία. Στη Δεύτερη προς Κορινθίους Επιστολή (5/18-21) ο απόστολος Παύλος γράφει:

«Τα δε πάντα είναι εκ Θεού, όστις διήλλαξεν ημάς προς εαυτόν διά του Ιησού Χριστού, και έδωκεν εις ημάς την διακονίαν της διαλλαγής· δηλονότι ο Θεός ήτο εν τω Χριστώ, διαλλάσων τον κόσμον προς εαυτόν, μη λογαριάζων εις αυτούς τα πταισμάτα αυτών· και ενεπιστεύθη εις ημάς τον λόγον της διαλλαγής. Υπέρ του Χριστού λοιπόν είμεθα πρέσβεις, ως εάν σας παρεκάλει ο Θεός δι' ημών· δεόμεθα λοιπόν υπέρ του Χριστού, διαλλάγητε προς τον Θεόν. Διότι τον μη γνωρίσαντα αμαρτίαν έκαμεν υπέρ ημών αμαρτίαν, διά να γείνωμεν ημείς δικαιοσύνη του Θεού δι' αυτού».

Ας προσέξουμε ότι η πρωτοβουλία της συμφιλίωσης ανήκει στο Θεό. «Τα πάντα είναι εκ Θεού». Ο Γουίλιαμ Τεμπλ (William Temple) κάποτε έγραψε, «Τα πάντα είναι εκ Θεού. Το μόνο πράγμα που εγώ συμβάλλω στη λύτρωσή μου είναι η αμαρτία από την οποία έχω ανάγκη να λυτρωθώ».

Ας προσέξουμε επίσης ότι εκείνος που εκτελεί το έργο της συμφιλίωσης είναι ο Χριστός. Συμφιλιωνόμαστε με το Θεό *μέσα* από το Χριστό ή *διά* του Χριστού και ο Χριστός είναι που παίρνει τη θέση μας επάνω στο Σταυρό. Ο Χριστός, ο οποίος ήταν τέλειος, Εκείνος πήρε επάνω στους ώμους Του την αμαρτία, προκειμένου εμείς να ανακηρυχτούμε δίκαιοι «εν Χριστώ». Υπάρχει εδώ μια διπλή μεταβίβαση: η αμαρτία μας μεταφέρεται στο λογαριασμό του Χριστού και η Δικαιοσύνη του Χριστού μεταφέρεται στο δικό μας λογαριασμό. Ο Λούθηρος το διατύπωσε αυτό ως εξής:

«Μάθε να ψάλεις προς το Χριστό και να λες, Ιησού Χριστέ, Σου είσαι η δικαιοσύνη μου. Πήρες επάνω στους ώμους Σου εκείνο που ήταν δικό μου. Έγινες εκείνο που δεν ήσουν, προκειμένου να γίνω εγώ εκείνο που δεν ήμουν».

Τώρα λοιπόν δεν θα λέγεται απλά για μας, «δεν έχουν καταδίκη», αλλά επίσης, «έχουν δικαιοσύνη». Η δικαιοσύνη του Χριστού μάς καλύπτει σαν ένα μακρύ πανωφόρι. Τώρα, όταν ο Θεός μάς κοιτάζει, βλέπει το Χριστό. Κατά κάποιον τρόπο λοιπόν στα μάτια του Θεού είσαι τόσο όμορφος όσο και ο Υιός. Επίσης, κατά κάποιον τρόπο γίνεσαι το ίδιο αποδεκτός από το Θεό όπως ακριβώς και ο Υιός. Πόσο αποδεκτός γίνεται ο Υιός; Εκατό τα εκατό. Πόσο αποδεκτοί γινόμαστε εμείς, εν Χριστώ; Εκατό τα εκατό. Πόσο αποδεκτοί *νιώθουμε* ότι είμαστε; Συχνά δεν γευόμαστε την πραγματική αποδοχή που έχουμε εν Χριστώ.

Ας προσέξουμε ακόμα ότι, εξαιτίας αυτού που έκανε για μας ο Χριστός, μάς έχει τώρα ανατεθεί ένα καθήκον: Έχουμε την «αποστολή της συμφιλίωσης», ο Θεός έχει εμπιστευτεί στα χέρια μας το «Λόγο της συμφιλίωσης» και είμαστε οι «πρέσβεις της συμφιλίωσης». Το μήνυμά μας είναι, «συμφιλιωθείτε με το Θεό». Ο μόνος τρόπος που μπορούμε να δώσουμε αυτό το μήνυμα σε άλλους είναι να είμαστε εμείς οι ίδιοι συμφιλιωμένοι. Για να γίνουμε *συμφιλιωτές*, πρέπει να είμαστε εμείς οι ίδιοι *συμφιλιωμένοι*.

Ο Σταυρός είναι η μόνη βάση που, όταν η κοινότητα είναι στερεωμένη επάνω της, μπορεί να δώσει την εγγύηση ότι θα κρατήσει. Η αγάπη του Χριστού, μια αγάπη θυσίας, μάς προτρέπει να αγαπάμε κι εμείς με αυτοθυσία. Στη διδασκαλία του Χριστού η συγχώρηση δεν είναι απλά μία από τις επιλογές που έχουμε. Είναι *αναγκαιότητα*. Ο Ιησούς πρόφερε αυτές τις λέξεις αμέσως μετά που δίδαξε στους μαθητές την προσευχή «Πάτερ Ημών»:

«Διότι εάν συγχωρήσετε εις τους ανθρώπους τα πταίσματα αυτών, θέλει συγχωρήσει και εις εσάς ο Πατήρ σας ο ουράνιος. Εάν όμως δεν συγχωρήσετε εις τους ανθρώπους τα πταίσματα αυτών, ουδέ ο Πατήρ σας θέλει συγχωρήσει τα πταίσματά σας» (Ματθ. 6/14-15).

Μία από τις ενδείξεις ότι έχετε συμφιλιωθεί με το Θεό είναι η ετοιμότητά σας να συμφιλιωθείτε με τους άλλους, να τους συγχωρήσετε. Αν δεν συγχωρείτε, δεν έχετε συγχωρηθεί.

Πιστεύω ότι αυτή είναι η *μόνη βάση* που, όταν η κοινότητα είναι στερεωμένη επάνω της, μπορεί να εγγυηθεί τη διάρκειά της στο χρόνο, επειδή σε καμία άλλη θρησκεία ή φιλοσοφία δεν είναι απολύτως *απαραίτητη* η συμφιλίωση. Τη δεκαετία του 60 ένας μεγάλος αριθμός κοινοτήτων ξεφύτρωσε στις ΗΠΑ. Όλες υποτίθεται ότι ήταν δομημένες γύρω από τις αξίες της ειρήνης και της αγάπης. Ωστόσο, αφού τόσα ακούστηκαν γύρω από τη διάλυση των περισσότερων απ' αυτές, το μοτίβο που ακολουθεί η διάλυσή τους είναι πια γνωστό. Αργά ή γρήγορα ανέκυψαν διαφωνίες μεταξύ ατόμων ή ομάδων οι οποίες δεν μπορούσαν να διευθετηθούν. Αυτό έδωσε αφορμή σε πικρίες οι οποίες ενήργησαν διαλυτικά στην κοινότητα. Έπειτα, το ίδιο ακριβώς συνέβη και με τους εναπομείναντες. Η αιτία αυτού του φαινομένου είναι ότι η φιλοσοφία της δεκαετίας του 60 πάνω στην οποία στηρίζονταν ήταν συχνά ηδονιστική —με την έννοια ότι στόχος της ήταν η προσωπική ικανοποίηση. Μια φιλοσοφία η οποία ήταν επικεντρωμένη στο άτομο δεν άφηνε περιθώρια για την αναγκαιότητα της συμφιλίωσης, της συγγνώμης. Αναμφισβήτητα, υπήρχαν πολύ καλές προθέσεις πίσω απ' αυτό τον τρόπο σκέψης. Δεν υπήρχε όμως τίποτε που να κάνει την αρετή της αγάπης *αναγκαιότητα*, παρόλο που συχνά είναι δύσκολη στην εφαρμογή της. Ο τρόπος σκέψης πίσω από εκείνες τις φιλοσοφίες στρεφόταν προς τα μέσα, προς το άτομο, αλλά όχι και προς τα έξω, προς τον άλλον άνθρωπο που καλείσαι να αγαπάς όπως τον εαυτό σου.

Μερικές από εκείνες τις κοινότητες ήταν χτισμένες πάνω σε δοξασίες των ανατολικών θρησκειών, αλλά ούτε κι αυτό μπορούσε να βοηθήσει, οπότε το αποτέλεσμα ήταν το ίδιο. Αυτό συνέβη επειδή όλο το βάρος των δοξασιών της «Νέας Εποχής» (ινδουισμός, βουδισμός) είναι μια κίνηση είτε προς το θείο που έχεις *μέσα* σου είτε προς τα *άνω* —προκειμένου να ταυτιστεί το άτομο με το θείο «Ένα». Σίγουρα όμως όχι και προς τα *έξω* αφού ο εξωτερικός κόσμος —περιλαμβανομένων και των συγκεκριμένων συνανθρώπων— θεωρείται πλάνη και αυταπάτη (στα σανσκριτικά māyā). Δεν υπήρχε συνεπώς το κίνητρο να λάβει κανείς σοβαρά υπόψη τα συγκεκριμένα ανθρώπινα όντα, δεδομένου ότι οι διακρίσεις θεωρούνταν ως η έσχατη πλάνη αφού «Τα πάντα είναι Ένα».

Κάποτε συναντήθηκα με έναν από τους ηγέτες στον πυρήνα του κινήματος της Νέας Εποχής. Επί δεκαπέντε χρόνια μελετούσε τα σημαντικότερα κείμενα της φιλοσοφίας της Νέας Εποχής και είχε συναντήσει όλους τους επώνυμους ηγέτες και γκουρού. Τον κατείχε μια βαθιά απογοήτευση. Είπε ότι όλοι οι μεγάλοι ηγέτες ήταν εξαιρετικά ναρκισσιστικά άτομα. Του υπέδειξα πως αυτό ήταν κάπως αναμενόμενο αφού

η κατεύθυνση της Νέας Εποχής ήταν *προς τα μέσα* και *προς τα άνω* αλλά όχι και *προς τα έξω*. Συμφώνησε μ' αυτό. Φυσικά, σ' αυτές τις κοινότητες της δεκαετίας του 60 οι άνθρωποι νοιάζονταν ο ένας για τον άλλο και είχαν αγάπη ο ένας για τον άλλο. Όταν όμως προέκυπταν δυσκολίες, δεν υπήρχε τίποτε στη φιλοσοφία τους το οποίο να τους προτρέπει να κατεδαφίσουν τα μεταξύ τους τείχη —είτε τα διστάμενα μέρη ήταν άτομα είτε ομάδες. Αλήθεια, γιατί να επιθυμούσαν να «συμφιλιωθούν» αφού σύμφωνα με την ιδεολογία τους ήταν ήδη «Ένα»;

Ο Μαρξισμός πάλι έχει ένα λαμπρό όραμα για την ουτοπιστική κοινότητα των εργατών. Βασίζεται στο «από τον καθένα, σύμφωνα με την ικανότητά του, προς τον καθένα, σύμφωνα με την ανάγκη του». Γιατί άραγε δεν πραγματοποιήθηκε ποτέ αυτό το ουτοπιστικό όραμα; Επειδή όλο το βάρος ήταν στην *προς τα έξω* κίνηση: Να ανατραπεί το κατεστημένο που καταπίεζε τους εργάτες. Ο σκοπός όμως θεωρείτο ότι αγιάζει τα μέσα. Δεν υπήρχε τίποτε το απαγορευμένο προκειμένου να ωφεληθούν οι μάζες. Ο φόνος, η κλοπή, ακόμα κι η γενοκτονία μπορούσαν να θεωρηθούν ως αναγκαίες μέθοδοι προκειμένου να επιτευχθεί ένας απώτερος σκοπός. Κανείς δεν ήταν αναντικατάστατος— δηλαδή ένας τρόπος σκέψης που κάθε άλλο παρά ευνοούσε την ανάπτυξη εμπιστοσύνης. Αρκεί να διαβάσει κανείς την ιστορία του Λένιν, του Στάλιν ή του Μάο για να δει πώς δούλευε αυτό στην πράξη. Και πάλι δεν υπήρχε τίποτε σ' αυτή τη φιλοσοφία που να καθιστά αναγκαία τη συμφιλίωση και τη συγγνώμη.

Καμιά άλλη θρησκεία ή φιλοσοφία δεν απαιτεί συμφιλίωση και συγχώρηση. Εκτός από τον Ιησού Χριστό, κανείς άλλος δεν είπε πως, αν δεν συγχωρήσετε, δεν θα συγχωρηθείτε (Ματθ. 5/23-24). Κανένας άλλος θρησκευτικός ηγέτης δεν είπε πως πρέπει να συμφιλιωθούμε με οποιονδήποτε μπορεί να έχει κάτι εναντίον μας (ακόμα κι αν το δικίο είναι με το μέρος μας), πριν προσέλθουμε να λατρέψουμε το Θεό (Ματθ. 5/23-24).

Πώς ακονίζει το χαρακτήρα η κοινότητα;

Χωρίς κοινότητα δεν υπάρχει χαρά. Πώς ακριβώς όμως ακονίζεται μέσα στην κοινότητα η ικανότητα να αγαπάμε και να κάνουμε καλά έργα; Στην Πρώτη Επιστολή του Ιωάννη (1/3-4) διαβάζουμε:

«...εκείνο το οποίον είδομεν και ηκούσαμεν, απαγγέλλομεν προς εσάς, διά να έχητε και σεις κοινωνίαν μεθ' ημών· και η κοινωνία δε ημών είναι μετά του Πατρός και μετά του Υιού αυτού Ιησού Χριστού. Και ταύτα γράφομεν προς εσάς, διά να ήναι πλήρης η χαρά σας».

Η κοινωνία μας λοιπόν είναι *πρώτα* με τον Πατέρα και με τον Υιό και αυτό είναι εκείνο που οδηγεί στη μεταξύ μας κοινωνία, κάτι που μας γεμίζει μεγάλη χαρά. Όπου υπάρχει βαθιά κοινωνία, υπάρχει και χαρά. Και αντίστροφα, επιτρέψτε μου να πω ότι, αν είστε δίχως χαρά, είναι γιατί είστε δίχως κοινωνία.

Στον Ψαλμό 133 βλέπουμε τη χαρά να περιγράφεται με τις εξής εικόνες:

«Ίδού, τι καλόν και τι τερπνόν, να συγκατοικώσιν εν ομονοία οι αδελφοί! Είναι ως το πολύτιμον μύρον επί την κεφαλήν, το καταβαίνον επί τον πάγονα, τον πάγονα του Ααρών· το καταβαίνον επί το στόμιον του ενδύματος αυτού· ως η δρόσος του Αερμών, η καταβαίνουσα επί τα όρη της Σιών· διότι εκεί διώρισεν ο Κύριος την ευλογίαν, ζωήν έως του αιώνος».

Σε πολλές περιπτώσεις στη ζωή μου είχα την ευκαιρία να πειραματιστώ τη χαρά και την ευχαρίστηση που δίνει στον άνθρωπο η κοινωνία. Μία απ' αυτές τις εμπειρίες ξεχωρίζει ιδιαίτερα. Πήγα κάποτε μια περιοδεία με το χριστιανικό μουσικό συγκρότημα Κοντινένταλ Σίνγκερς (Continental Singers) —εγώ έπαιζα τρομπέτα— για σχεδόν ένα ολόκληρο καλοκαίρι. Ήμαστε καμιά πενήνταριά, μουσικοί και χορωδία, και γυρίζαμε με το μεγάλο λεωφορείο μας εκτελώντας καθημερινά προγράμματα σε εκκλησίες, γυμναστήρια και αίθουσες μουσικής. Καμιά φορά είχαμε πρόγραμμα δύο φορές την ημέρα, πράγμα που σήμαινε ότι κάθε φορά χρειαζόταν να μοντάρουμε και να ξεμοντάρουμε όλο τον εξοπλισμό. Σ' αυτή την περιοδεία είχαμε ξεκινήσει από το Λος Άντζελες και ταξιδεύαμε σ' ολόκληρη την Αμερική με ένα ολιγοήμερο μόνο ταξίδι αναψυχής με κρουαζιερόπλοιο το οποίο κατέληξε κι αυτό σε εκτέλεση προγράμματος σ' ένα ξενοδοχείο στις Μπαχάμες. Κάθε πρωί στο λεωφορείο είχαμε τη λατρευτική ώρα μας όπου πολλοί από μας είχαν την ευκαιρία να μοιραστούν με τους άλλους τι συνέβαινε στα σπίτια που τους φιλοξενούσαν και να ζητήσουν προσευχή για τα θέματα εκείνων των ανθρώπων. Επίσης είχαμε υιοθετήσει το σύστημα να κάθεται κανείς δίπλα σε διαφορετικό πρόσωπο κάθε φορά κατά τη διάρκεια των πολύωρων διαδρομών μας από πόλη σε πόλη, κάτι που έδωσε την εξαιρετική ευκαιρία να γνωρίσουμε καλύτερα ο ένας τον άλλο σ' αυτή την περιοδεία. Επίσης είχαμε συμπροσευχή και χρόνο ανταλλαγής σκέψεων και εμπειριών πριν από κάθε παράσταση. Αρκετές φορές ανέκυψαν θέματα που χρειαζόταν να αντιμετωπιστούν. Στην περιοδεία αυτή είχαμε μερικά ιδιαίτερα ειλικρινή άτομα στην ομάδα μας, πράγμα που έκανε την ώρα της ανταλλαγής εμπειριών και συζήτησης κάπως δύσκολη. Υπήρχαν μάλιστα φορές που ολόκληρη η ομάδα ήταν μες στις φωνές. Ωστόσο, με το να επισημαίνουμε τα προβλήματα και να προσπαθούμε να τα αντιμετωπίσουμε, μια βαθιά ενότητα αναπτύχθηκε μεταξύ μας.

Όταν ήμαστε στο κρουαζιερόπλοιο και πηγαίναμε από το Μαϊάμι στις Μπαχάμες, δημιουργήσαμε φιλίες με τους επιβάτες και ιδιαίτερα με τους μουσικούς του συγκροτήματος του πλοίου, αφού είμαστε κι εμείς μουσικοί —μάλιστα παίζαμε κι ένα δυο τραγούδια εκεί. Πολλοί από τους επιβάτες του πλοίου είχαν την περιέργεια να μάθουν ποια ήταν η βάση της συνοχής στην ομάδα μας, δεδομένου ότι η χαρά και η αγάπη που μας ένωνε ήταν προφανής. Δεκατέσσερα άτομα άκουσαν (σε ιδιωτικές συζητήσεις που κάναμε με τον καθέναν τους ξεχωριστά) για τη σωτηρία της ψυχής μέσ' απ' το Χριστό και ομολόγησαν πίστη στον Κύριο. Ένας απ' αυτούς ήταν ο ντράμερ του μουσικού συγκροτήματος του πλοίου. Δεν θα ξεχάσω ποτέ την ημέρα που καθόμαστε στο λεωφορείο μας στην προβλήτα του Μαϊάμι, έτοιμοι για το υπόλοιπο του ταξιδιού μας. Ο ντράμερ μπήκε στο λεωφορείο και ζήτησε το μικρόφωνο. Μας είπε, «Σας ευχαριστώ όλους για ό,τι κάνατε για μένα σ' αυτό το ταξίδι. Αφιέρωσα τη ζωή μου στο Χριστό. Παραιτήθηκα απ' αυτή τη δουλειά μου και αποφάσισα να γυρίσω στην Αγγλία και να προσπαθήσω να τα ξαναβρώ με τη γυναίκα μου». Κανένας δεν μπορούσε να συγκρατήσει τα δάκρυά του μέσα στο λεωφορείο. Η αγάπη και η ενότητα που όλοι έβλεπαν σ' εμάς ενήργησε ως κεντρομόλος δύναμη τραβώντας τους άλλους προς το μέρος μας για συζήτηση. Δεν χρειάστηκε προσπάθεια εκ μέρους μας για να οδηγήσουμε τη συζήτηση σε πνευματικά θέματα. Από την ανάγκη της ψυχής τους οι άνθρωποι παρακινούνταν να κάνουν ερωτήσεις ακριβώς πάνω σ' αυτά τα θέματα.

Την τελευταία εβδομάδα, καθώς οδηγούσαμε καθημερινά στην περιοχή της νοτιοδυτικής Καλιφόρνιας με κατεύθυνση το Λος Άντζελες (κάνοντας στάσεις για την εκτέλεση των προγραμμάτων μας), ο καθένας μας είχε την ευκαιρία να πάρει το

μικρόφωνο και να πει δημοσία τι σήμαινε για τη ζωή του η εμπειρία αυτής της περιοδείας. Επειδή όλοι είχαμε την ευκαιρία να γνωριστούμε με τους υπόλοιπους, είχε δημιουργηθεί μια προσωπική σχέση με τον καθέναν κι ένας βαθύς δεσμός έδενε όλα τα άτομα μ' εκείνους στους οποίους είχαμε δώσει τη μαρτυρία μας καθώς και τον ένα με τον άλλο στην ομάδα μας. Η εβδομάδα ήταν γεμάτη συγκινήσεις και συχνά έβλεπες δάκρυα καθώς τα άτομα εξέφραζαν την αγάπη τους ο ένας για τον άλλο στην περιοδεία. Δεν είναι εύκολο να περιγράψω το σκηνικό, αλλά μου φαίνεται πως θα μοιάζει μ' εκείνο της Βασιλείας των Ουρανών. Γευόμασταν όλοι τη θαλπωρή μιας ενότητας που έκτοτε σπάνια έχω ξανασυναντήσει στη ζωή.

Μερικά απ' τα συμπεράσματα που έβγαλα εκείνη την εποχή —τα οποία συμφωνούν τόσο με την Αγία Γραφή όσο και με τις εμπειρίες μου— είναι τα εξής: *Πρώτον*, αν θέλετε να έχετε κοινότητα, πρέπει να συνέρχεστε κάτω απ' τη σκέπη της μελέτης του Λόγου του Θεού, όπως κάναμε εμείς κάθε μέρα. *Δεύτερον*, η κοινότητα ανθίζει όταν δεν είναι αυτοσκοπός, αλλά έχει χτιστεί γύρω απ' το έργο του Χριστού στον κόσμο. *Τρίτον*, ο βαθμός κατά τον οποίο μια κοινότητα είναι δεμένη εξαρτάται από τη στενότητα του συνδέσμου που έχουν τα μέλη μεταξύ τους. *Τέταρτον*, για να μπορέσει να χτιστεί η ενότητα στο Σώμα του Χριστού είναι απαραίτητο να εκφράζουμε τη μεταξύ μας αγάπη και να ενθαρρύνουμε ο ένας τον άλλο.

Στον Ψαλμό 133 οι εικόνες που περιγράφονται συμφωνούν με τις εμπειρίες που είχα πάνω στο θέμα. Η ενότητα είναι σαν το πολύτιμο λάδι που χύνεται πάνω στα κεφάλια μας. Το λάδι συχνά συμβολίζει το χρίσμα, κάτι δηλαδή που ξεχωρίζει τους χρισμένους και τους βάζει σε μια άγια κατηγορία —όπως γίνεται με τους βασιλείς και ιερείς του τύπου του Ααρών («επί την κεφαλήν...το καταβαίνουν επί τον πώγωνα του Ααρών»). Με άλλα λόγια η κοινότητα είναι κάτι το άγιο και το ξεχωρισμένο. Επίσης στους Ψαλμούς το λάδι συμβολίζει τη χαρά, όπως το «έλαιον της ευφροσύνης» (*Ησα. 61/3*). Δηλαδή η κοινότητα συνδέεται με τη χαρά και την αγιότητα. Ξεχειλίζει από χαρά και αγιότητα. Το λάδι αυτό «κατεβαίνει» στο σαγόνι του Ααρών, στα ρούχα του, κατεβαίνει και χύνεται στα βουνά της Σιών. Η τελευταία εικόνα, εκείνη που το λάδι κατεβαίνει από τα ύψη του Αερμών στα όρη της Σιών, είναι πολύ δυνατή. Τα βουνά της Σιών είναι αρκετά μακριά από τα ύψη του Αερμών και τα τελευταία περιγράφονται ως πλούσια και οργιαστικά με άφθονες πηγές, ενώ τα βουνά της Σιών είναι συχνά άνυδρα και γεμάτα σκόνη. Φανταστείτε τώρα τη δροσιά του Αερμών να σταλάζει στα βουνά της Σιών. Οπότε, τι θα έκαναν τα βουνά παίρνοντας ένα τέτοιο δώρο; Θα έστελναν αλαλαγμούς χαράς στο Θεό και θα χτυπούσαν τα χέρια τους με ευχαρίστηση— «κροτήσατε χείρας· αλαλάξατε εις τον Θεόν εν φωνή αγαλλιάσεως» —(*Ψαλ. 47/1*). Έτσι κάνουμε κι εμείς όταν το μύρο της συντροφικότητας χύνεται πάνω στις στεγνές, γεμάτες σκόνη ψυχές μας.

Αν θέλετε την κοινωνία της χριστιανικής κοινότητας, πηγαίνετε στο Λόγο του Θεού. Η συντροφικότητα της κοινότητας δεν είναι ποτέ αυτοσκοπός αλλά η απόρροια της σχέσης μας με το Χριστό και του έργου της συμφιλίωσης στο οποίο καλούμαστε. Στο ευαγγέλιο του Ιωάννη (17/20-23) διαβάζουμε:

«Και δεν παρακαλώ μόνον περί τούτων, αλλά και περί των πιστευσόντων εις εμέ διά του λόγου αυτών· διά να ήναι πάντες εν· καθώς συ, Πάτερ, είσαι εν εμοί και εγώ εν σοι, να είναι και αυτοί εν ημίν εν. Εγώ εν αυτοίς και συ εν εμοί· διά να είναι τετελειωμένοι εις εν, και να γνωρίζη ο κόσμος ότι συ με απέστειλας, και ηγάπησας αυτούς καθώς εμέ ηγάπησας».

Ας προσέξουμε εδώ ότι ο Ιησούς Χριστός τονίζει δύο φορές ότι το αποτέλεσμα του να είναι οι πιστοί ενωμένοι στην αλήθεια και την αγάπη είναι ότι ο κόσμος θα πιστέψει. Όταν οι πιστοί δεν είναι συμφιλιωμένοι ή ενωμένοι, κάτι που μειώνει το Πρόσωπο του Χριστού, αυτό έχει τραγικές συνέπειες για τον κόσμο. Πολλές φορές η έλλειψη ενότητας στη χριστιανική κοινότητα γίνεται αιτία να μην πιστεύει ο κόσμος. Και ας μη μας διαφεύγει εδώ ότι η ενότητα της κοινότητας των πιστών δεν εκφράζεται ως αυτοσκοπός αλλά ως μέσο: *Για να λάμψει η δόξα του Θεού και του Χριστού Του στον κόσμο.*

Στο παραπάνω βιβλικό κείμενο της Πρώτης Επιστολής του Ιωάννη (4/1-4) αναφέρεται ότι «το Πνεύμα του Θεού» είναι το μέσο διά του οποίου ο Πατέρας φανερώθηκε σ' εμάς και μέσ' απ' αυτό εμείς στη συνέχεια έχουμε κοινωνία μεταξύ μας. Αυτό το Πνεύμα του Θεού το αναγνωρίζουμε γιατί είναι το πνεύμα που ομολογεί ότι «ο Ιησούς Χριστός ήλθεν εν σαρκί». Η πηγή της κοινωνίας μας λοιπόν δεν βρίσκεται ποτέ σ' εμάς τους ίδιους αλλά στο Χριστό. Έτσι, όταν συνεργόμαστε, είναι αναγκαίο να εστιάζουμε την προσοχή μας στο Χριστό και όχι σ' εμάς τους ίδιους.

Για περίπου τρία χρόνια, πριν παντρευτώ, ταξίδευα πολύ και μιλούσα σε κολέγια, εκκλησίες και φυλακές. Στα ταξίδια μου είχα συχνά ακούσει για χριστιανικές ομάδες που έχουν «κολλήσει» ή φτάσει σε αδιέξοδο. Όταν συναντώνται, αρχίζουν με τη συζήτηση των προβλημάτων τους και στο τέλος της ώρας τους τα πράγματα έχουν πάρει τέτοιο κατήφορο που ή δεν υπάρχει καθόλου χρόνος για τη μελέτη του Λόγου του Θεού και για προσευχή ή είναι εξαιρετικά περιορισμένος. Αυτή η τακτική εφαρμόζει το ακριβώς αντίθετο από κείνο που πρέπει να γίνεται. Χρειάζεται πρώτα να εστιάσουμε την προσοχή μας στον Ιησού Χριστό και το Λόγο Του, για να γίνει Εκείνος η πηγή του φωτός που θα διαλευκάνει τα προβλήματα που συναντάμε στον αγώνα μας. Οι δυσκολίες μας αντιμετωπίζονται διαφορετικά όταν τις δούμε απ' την οπτική γωνία της αλήθειας του Θεού.

Αυτό είναι κάτι που το έχω προσωπικά πειραματιστεί, όχι μόνο στην περιοδεία με τους Κοντινένταλ Σίνγκερς που ανέφερα προηγουμένως, αλλά και στον Οίκο Νέων Ηγετών (Young Life Leadership House) που έμενα. Είχαμε περίπου δέκα ηγέτες της Ομάδας των Νέων Ηγετών (μια διακονία για τα σχολεία της Μέσης Εκπαίδευσης) στην περιοχή του Πίτσμπουργκ οι οποίοι έμεναν σε δύο συνεχόμενα σπίτια. Κάθε βράδυ κατά τις έντεκα, όσοι είχαμε γυρίσει από τις διάφορες ομάδες, τις καμπάνιες, τις διακονίες και τις επαφές μας, μαζευόμαστε σ' ένα από τα καθιστικά και διαβάζαμε μαζί ένα κεφάλαιο από την Αγία Γραφή. Έπειτα το αναλύαμε και μιλούσαμε για τις εμπειρίες μας της ημέρας και το πώς σχετίζονταν μ' αυτά τα οποία είχαμε διαβάσει στο Λόγο του Θεού. Στη συνέχεια προσευχόμαστε για παιδιά που γνωρίζαμε, γονείς, δασκάλους και το διοικητικό προσωπικό των σχολείων. Εκείνες οι ώρες της κοινωνίας μας ήταν εξαιρετικά εποικοδομητικές και η ώρα της προσευχής κυλούσε αβίαστα με μοναδική ζωντάνια —σε αίτηση του Θεού, ευχαριστία, εξομολόγηση της αμαρτίας μας και παράκληση για βοήθεια στις ανάγκες μας και τις ανάγκες των ανθρώπων που γνωρίζαμε. Είμαι πεπεισμένος ότι το κλειδί της επιτυχίας βρισκόταν στο ότι αρχίζαμε την κοινωνία μας με τη μελέτη του Λόγου του Θεού. Αλλιώς, τα όσα μοιραζόμαστε δεν θα διέφεραν από τη συζήτηση που γίνεται σε κάθε μικρή ομάδα αλληλοϋποστήριξης και αλληλοβοήθειας. Μόνο όταν συνεργόμαστε εν Χριστώ, μπορούμε να δούμε το δικό Του Φως να φωτίζει άπλετα τη ζωή μας και τη δική Του δύναμη να μας κατακλύζει.

Ένα από τα πολύτιμα στοιχεία στις μικρές ομάδες είναι να υπάρχει ένας πνευματικός ηγέτης, συντονιστής ή σύμβουλος. Εκτός από τη γενική αξία που έχει η

κοινότητα να μας «ακονίζει» στην αγάπη και τα καλά έργα, συχνά είναι καλό να υπάρχει και κάποιος μεγαλύτερος, σοφότερος και πιο πεπειραμένος ο οποίος να μας ζητάει απολογισμό πεπραγμένων και να μας καθοδηγεί να ξεπεράσουμε τα συγκεκριμένα προβλήματα και τις δυσκολίες μας. Το τι όνομα θα δώσουμε σ' αυτό το πρόσωπο (πνευματικό ηγέτη ή μέντορα) δεν έχει σημασία. Εκείνο που έχει σημασία είναι να έχουμε ένα συγκεκριμένο σχέδιο προσαρμοσμένο στις ιδιαίτερες προσωπικές μας ανάγκες, προκειμένου να προχωρήσουμε στο πνευματικό μας ταξίδι. Ο καθένας από μας έχει διαφορετικό τρόπο εκμάθησης, διαφορετική προσωπικότητα, διαφορετικές αμαρτίες που του γίνονται εμπόδιο, διαφορετικές συνθήκες οικογενειακής ζωής και διαφορετικό κάλεσμα από το Θεό. Είναι καλό να γνωρίζουμε τις γενικές βιβλικές αρχές. *Αλλά πώς ακριβώς εφαρμόζονται στη δική μας περίπτωση;* Εδώ είναι που μπορεί να βοηθήσει ένας μέντορας ή πνευματικός ηγέτης. Και σ' αυτό τον τομέα εστιάζεται και η δική μου διακονία. Έχω διατελέσει δάσκαλος, τηρητής πειθαρχίας και μέντορας στο Πρόγραμμα των Ligonier (Ligonier Valley Study Center) επί έξι χρόνια και από το 1987 έχω επίσης υπηρετήσει με τις ίδιες αρμοδιότητες στο ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ C. S. LEWIS στην περιοχή της Ουάσιγκτον. Είχα πάρα πολλές ατομικές συναντήσεις με άτομα που διήρκεσαν έως δέκα χρόνια. Επίσης έχω εργαστεί με δύο δωδεκαμελείς ομάδες, από ένα χρόνο τη φορά, τα ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ FALLS (ηλικιακού επιπέδου μετά τις κολεγιακές σπουδές) και τα ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ C. S. LEWIS (ηλικιακού επιπέδου επαγγελματιών στο μέσο της καριέρας τους). Στην περίπτωση της πρώτης ομάδας ο φετινός χρόνος θα είναι ο δέκατος της συνεργασίας μας

Εκείνο που είναι ξεκάθαρο είναι ότι υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη εκπαίδευσης, μαθητείας και πειθαρχίας στο Σώμα του Χριστού, κάτι που οι εκκλησίες ή δεν μπορούν ή δεν προθυμοποιούνται να κάνουν. Αυτό φαίνεται περισσότερο στις δραστηριότητες των νέων, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα την απαιτούμενη πείρα στον τομέα τους, και στις δραστηριότητες των ώριμων επαγγελματιών, οι οποίοι απεγνωσμένα προσπαθούν να καταλάβουν πώς συνδέεται η πίστη τους στο Χριστό με το έργο τους στην πολιτική, τον κόσμο των επιχειρήσεων, το νομικό κόσμο, τον κόσμο της επιστήμης, της ιατρικής, της παιδείας κλπ. Στο *Χριστιανισμός και Πρακτική Ζωή (Christianity and Real Life)* ο William Diehl λέει τα εξής:

«Τώρα είμαι υπεύθυνος πωλήσεων σε μια μεγάλη χαλυβουργική εταιρεία. Στα τριάντα πέντε περίπου χρόνια της επαγγελματικής μου καριέρας η εκκλησία ποτέ δεν μου ζήτησε κάποιον απολογισμό για το έργο του Θεού που κάνω στο χώρο της εργασίας μου. Ποτέ δεν προσφέρθηκε να βελτιώσει τις δεξιότητες που απαιτούνται για να κάνω καλύτερα τη διακονία μου ούτε με ρώτησε αν χρειάζομαι κάποιου είδους υποστήριξη σε ό,τι έκανα. Ουδέποτε αναρωτήθηκε για το είδος των ηθικών επιλογών με τις οποίες συχνά έρχομαι αντιμέτωπος ή για το αν δίνω μαρτυρία για την πίστη μου στους συναδέλφους μου. Δεν υπήρξε ποτέ από το εκκλησίασμα κάποια δημόσια επιβεβαίωση για τη διακονία μου στο χώρο της εργασίας μου. Συμπεραίνω λοιπόν ότι η εκκλησία μου δεν έχει το παραμικρό ενδιαφέρον για το αν κάνω το έργο του Θεού στη δουλειά μου ή όχι και πώς το κάνω».

Ας προσέξουμε ότι εκείνα που επισημαίνονται ότι λείπουν είναι: Ο απολογισμός, η καλλιέργεια των δεξιοτήτων για τις διάφορες διακονίες, η στήριξη, η βοήθεια στη λήψη ηθικών αποφάσεων, η ενθάρρυνση στον ευαγγελισμό και η επιβεβαίωση της κλήσης των ανθρώπων από το Θεό σε μια συγκεκριμένη διακονία στην επαγγελματική τους ζωή. Με άλλα λόγια, τόσο αυτός όσο κι εκείνοι που βρίσκονται στην ίδια θέση μ' αυτόν δεν έχουν

τις απαιτούμενες δεξιότητες και δεν βοηθούνται/στηρίζονται με συγκεκριμένες ενέργειες στο έργο που κάνουν στον εργασιακό τους χώρο οκτώ ώρες την ημέρα. Αυτή η διαπίστωση που έκανε ο Diehl συμφωνεί και με τη δική μου εμπειρία. Οι εκκλησίες σπάνια κάνουν κάτι για τους επαγγελματίες, πέρα από το να τους στηρίζουν στην εργασία τους. Τα συγκεκριμένα ζητήματα δεν έρχονται σχεδόν ποτέ στην επιφάνεια και ο απολογισμός είναι περίπου ανύπαρκτος. Η κλήση σε κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα ποτέ δεν αναγνωρίζεται ως διακονία. Υπάρχει λοιπόν απόλυτη ανάγκη να δώσουμε προσοχή σ' αυτά τα θέματα.

Για παράδειγμα, στην περιοχή της Ουάσιγκτον πολλές εκκλησίες αριθμούν μεταξύ των μελών τους μέλη του Κογκρέσου, της Γερουσίας, ή υψηλόβαθμα στελέχη Υπουργείων και άλλων σημαντικών υπηρεσιών. Με πόσους απ' αυτούς οι ποιμένες ή άλλα εκκλησιαστικά ηγετικά στελέχη είναι σε διαρκή επαφή; Όχι με πολλούς. Δεν είναι εύκολο να διοικεί κανείς μια εκκλησία και να σηκώνει στους ώμους του τόσες πολλές ευθύνες. Δεν υπάρχει χρόνος παρά για τα θέματα που χρειάζονται άμεση επέμβαση. Έτσι, εκείνοι οι άνθρωποι που θα μπορούσαν να είναι σημαντικοί παράγοντες στο έργο της Βασιλείας των Ουρανών, σπάνια παίρνουν την κατάλληλη τροφή γι' αυτή τη δουλειά στο χώρο των εκκλησιών. Υπάρχει τεράστια ανάγκη για περισσότερο «ακόνισμα» της αγάπης και των καλών έργων στον επαγγελματικό τομέα.

Από πνευματικής πλευράς χρειαζόμαστε απαραιτήτως μια «Θεολογία της Ανάληψης του Χριστού». Έχουμε επίσημες γιορτές για τη Γέννηση, το Θάνατο και την Ανάσταση του Χριστού (τα Χριστούγεννα, τη Μ. Παρασκευή και το Πάσχα), αλλά μόλις και μετά βίας θυμόμαστε να γιορτάσουμε και την Ανάληψή Του στους Ουρανούς. Ωστόσο, η Ανάληψη έχει τρία ιδιαίτερα σημαντικά χαρακτηριστικά σχετικά με τα θέματα που μας απασχολούν: *Πρώτον*, ο Χριστός δεν αναχώρησε για να πάει διακοπές, αλλά για να στεφθεί Βασιλιάς βασιλιάδων και Κύριος κυρίων. Κάθισε στα δεξιά του Θεού, τη θέση της υπέρτατης εξουσίας και δύναμης. *Δεύτερον*, έστειλε το Άγιο Πνεύμα στη θέση Του το οποίο ήρθε για να δοξάσει τον Υιό. Ο Ίδιος ο Χριστός είπε, «συμφέρει εις εσάς να απέλθω εγώ» (*Ιωάν. 16/7*), πράγμα που σημαίνει ότι η γήινη απουσία Του είναι καλύτερη για μας από τη γήινη παρουσία Του. Είναι δηλαδή καλύτερο για μας που έφυγε —και τώρα είναι μαζί μας το Πνεύμα το Άγιο— από το να έμενε. Το Άγιο Πνεύμα, το οποίο ο Χριστός πήρε από τον Πατέρα και έστειλε σ' εμάς στη δική Του θέση (*Ιωάν. 15/26*), είναι κάτι ακόμα καλύτερο από τον Ιησού Χριστό ενσαρκωμένο και ζωντανό στη γη. Διερωτώμαι αν το πιστεύουμε, αν το συνειδητοποιούμε αυτό. *Τρίτον*, εκείνο που ο Χριστός κάνει τώρα στον Ουρανό για μας είναι να μεσιτεύει για λογαριασμό μας («...είναι εν τη δεξιά του Θεού,...και μεσιτεύει υπέρ ημών —(*Ρωμ. 8/34*). Με άλλα λόγια τα συνεπακόλουθα της Ανάληψης έχουν να κάνουν με το τι κάνει ο Χριστός για μας στον Ουρανό *τώρα*, *αυτή ακριβώς τη στιγμή*. Είναι ο Κύριος κάθε ζωής. Είναι Εκείνος που εκχέει το Άγιο Πνεύμα το οποίο έλαβε από τον Πατέρα (*Πράξ. 2/33*). Είναι ο Μέγας Αρχιερέας μας. Εμείς εστιάζουμε την προσοχή μας —και σωστά βέβαια— στο τι έχει κάνει για μας *στο παρελθόν*, αλλά —εσφαλμένα— παραμελούμε τη διάσταση του τι κάνει για μας *τώρα* και του τι θα κάνει για μας *στο μέλλον*.

Το Σώμα του Χριστού πρέπει ν' ανακαλύψει τα χαρίσματα που έχουν δοθεί για τις εκκλησίες και για τον κόσμο και να τα χρησιμοποιήσει. Τα τελευταία δέκα χρόνια έχω μιλήσει με εκατοντάδες χριστιανούς για θέματα εκπαίδευσής τους, προκειμένου να τους βοηθήσω να βρουν την κλίση τους και να βάλουν μπροστά ένα πλάνο το οποίο να χρησιμοποιεί τα χαρίσματά τους. Συνήθως, εστιάζω την προσοχή μου στη διδασκαλία

Απολογητικής, Θεολογίας, Ηθικής, Πνευματικότητας και Βιβλικών μαθημάτων. Εντούτοις, επειδή η ανάγκη που υπάρχει είναι τόσο μεγάλη, συχνά καλούμαι να βοηθήσω άτομα να ξεκαθαρίσουν μέσα τους τα χαρίσματά τους. Σπάνια συναντώ ανθρώπους που έχουν μια πλήρως ξεκαθαρισμένη ιδέα για το ποια είναι τα χαρίσματά τους. Τι θα συνέβαινε αν οι άνθρωποι είχαν επίγνωση των χαρισμάτων τους και τα χρησιμοποιούσαν στην εκκλησία και την επαγγελματική τους ζωή; Κάτι το επαναστατικό! Βέβαια, υπάρχουν ομάδες οι οποίες έχουν βοηθήσει τις εκκλησίες να κάνουν αυτή ακριβώς τη δουλειά, π.χ. οι ομάδες *People Management* και *Doma Group*. Αλλά θα έπρεπε να υπάρχουν πολύ περισσότερες τέτοιες πηγές για το σωστό εξοπλισμό των πιστών. Οι άνθρωποι όχι απλά ενθαρρύνονται και παρακινούνται από μια τέτοια υπηρεσία, αλλά αποκτούν και μια πέρα για πέρα ξεκάθαρη ιδέα για τον προορισμό τους στη ζωή βλέποντας τι είναι πλασμένοι να κάνουν.

Χρειάζονται πολλοί και πολύ διαφορετικοί μεταξύ τους άνθρωποι για να «ακονιστούμε» στην αγάπη και τα καλά έργα. Είναι βέβαια καλό να έχει κανείς ένα μέντορα και μια ομάδα στην οποία να δίνει απολογισμό πεπραγμένων, αλλά σε τελευταία ανάλυση γι' αυτή τη δουλειά χρειάζεται εκείνο που ένας σύμβουλος κάποτε ονόμασε «θίασος χιλιάδων»! Δεν αρκεί να έχει κανείς ένα μέντορα ή μία ομάδα. Απαιτείται η συμβολή όλων των μελών του Σώματος του Χριστού για να γίνουμε εκείνο που Αυτός θέλει να γίνουμε. Το κάθε άτομο βλέπει μια διαφορετική πλευρά της προσωπικότητάς μας, φέρνει στην επιφάνεια διαφορετικά χαρακτηριστικά μας και μπορεί να βοηθήσει να δοθούν λύσεις σε διαφορετικούς τομείς. Για παράδειγμα, έχω εργαστεί ως πνευματικός σύμβουλος δίπλα σ' έναν ψυχολόγο όπου εγώ μεν εστίαζα την προσοχή μου στα πνευματικά θέματα ενώ εκείνος στα θέματα της ψυχοθεραπείας. Συχνά οι άνθρωποι δεν έχουν τη δύναμη ν' αντιμετωπίσουν τους χειρότερους εσωτερικούς αγώνες τους παρά μόνο αφού βρουν την πνευματική δύναμη να το κάνουν. Πέρα όμως απ' αυτό όλοι χρειαζόμαστε τις στενές σχέσεις με την οικογένεια και τους φίλους, καλή σωματική υγεία (καλό ύπνο, διατροφή και άσκηση) και σωστή αντίληψη του ποιοι είμαστε ως άτομα —άντρες και γυναίκες. Διαφορετικοί άνθρωποι μπορούν να μας βοηθήσουν σε όλους αυτούς τους διαφορετικούς τομείς (γιατρός, ψυχίατρος, διατροφολόγος, γυμναστής, κλπ.). Αυτοί όμως οι άνθρωποι πρέπει να κινητοποιηθούν για να προσφέρουν τη βοήθειά τους και πρέπει να τους ζητηθεί να συμμετέχουν στη διαδικασία της «μαθητείας» γνωρίζοντας καλά ότι το βάρος της όλης υπόθεσης δεν πέφτει αποκλειστικά στους δικούς τους ώμους.

Ζούμε όλοι στην κόψη του ξυραφιού. Στους *Αλκοολικούς Ανώνυμους* υπάρχει η αίσθηση ότι ο καθένας ζει στην κόψη του ξυραφιού επειδή μπορεί ανά πάσα στιγμή να ξαναπέσει στον αλκοολισμό. Αλλά και όλοι μας ζούμε με την αβεβαιότητα ότι μπορεί να ξαναπέσουμε στην αμαρτία —και μάλιστα όχι μόνο σε εξατομικευμένες αμαρτίες, αλλά και σε παγιωμένα μοντέλα συμπεριφοράς και κακές συνήθειες που θα μπορούσαμε άνετα να τα ονομάσουμε «εθισμούς». Εάν δεν έχουμε τέτοιες καταστρεπτικές τάσεις —αλλά και ποιος δεν έχει;— τότε μπορεί να ζούμε με την αβεβαιότητα μήπως τις αποκτήσουμε. Η Αγία Γραφή μάς προειδοποιεί να προσέχουμε μήπως και πέσουμε ενώ νομίζουμε ότι στεκόμαστε (*Α Κοριν. 10/12*). Χρειαζόμαστε κι εμείς το ίδιο είδος στήριξης που δίνεται και στους *Αλκοολικούς Ανώνυμους*. Υπάρχουν τόσοι άνθρωποι που υποφέρουν σιωπηλά εξαιτίας σοβαρότατων ηθικών θεμάτων και εσωτερικών αγώνων, αλλά φοβούνται μην το μάθει κανείς στην εκκλησία. Είναι ανάγκη, όπως ακριβώς έκανε κι ο Χριστός, να τους δώσουμε να καταλάβουν ότι ο Θεός «κάλαμον συντετριμμένον δεν θέλει θλάσει, και

λινάριον καπνίζον δεν θέλει σβέσει, έως ου φέρει εις νίκην την κρίσιν» (Ματθ. 12/20).
Ακόμα και ο πιο αδύνατος πιστός, ο πιστός με το δυσκολότερο αγώνα στη ζωή, είναι καλοδεχούμενος στην εκκλησία του Χριστού και παίρνει ενθάρρυνση και στήριξη για να πορευτεί στο δρόμο της αγάπης και των καλών έργων.

(Άλμος, 6 Μαρτίου 2013)